

Kärnavfallsrådets synpunkter på Strålsäkerhetsmyndighetens rapport Översyn av lokala säkerhetsnämnder

Ärendet

Kärnavfallsrådet har beslutat att avge ett yttrande över Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) rapport *Översyn av lokala säkerhetsnämnder* (SSM 2022:07).

Lokala säkerhetsnämnderna är statliga nämndmyndigheter som regleras genom bestämmelserna om offentlig insyn i 19–21 §§ i Lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet samt närmare i Förordningen (2007:1054) med instruktion för lokala säkerhetsnämnder vid kärntekniska anläggningar.

Säkerhetsnämnderna finns idag inrättade vid de kärntekniska anläggningarna i Barsebäck, Ringhals, Oskarshamn, Studsvik och Forsmark.

Kärnavfallsrådets synpunkter

Kärnavfallsrådet tillstyrker i huvudsak SSM:s förslag, men med tillägget att en ideell förening eller en annan juridisk person som avses enligt 16 kap 13 § miljöbalken bjuds in till nämndens möten. Syftet är att göra det möjligt för den ideella föreningen eller personen att få information om säkerhets- och strålskyddsarbetet vid den berörda kärntekniska anläggningen. I enlighet med detta föreslås att 20 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet kompletteras.

Rådets förslag överensstämmer med Århuskonventionens bestämmelser om rätten till en bred information och tillgång till miljöinformation med undantag för frågor som rör nationella försvar.

Bakgrund – utredningens överväganden och förslag

SSM föreslår i korthet följande:

Insyn i och möjlighet att informera kommunens medborgare om planeringen av beredskapen mot olyckor, särskilt kärnkraftsolyckor, bör vara den lokala nämndens primära uppgift och därmed styrande för inrättandet av en lokal säkerhetsnämnd.

Indelningen i beredskapskategorier och kraven på beredskapszoner är en lämplig grund för att inrätta, upprätthålla eller avsluta lokala säkerhetsnämnder. Därför bör Barsebäck och Studsvik avslutas vid utgången av 2022. Inte heller vid ESS-anläggningen föreslås det att någon nämnd behöver finnas.

Clab och Slutförvaret för radioaktivt avfall (SFR) samt de framtida slutförvarsanläggningarna för använt kärnbränsle (Clink och Kärnbränsleförvaret) föreslås ingå i berörda nämnders verksamhet.

Följande lokala insynsnämnder föreslås finnas från och med den 1 januari 2023: de kärntekniska anläggningarna i Forsmark, Ringhals kärnkraftverk, de kärntekniska anläggningarna i Oskarshamn.

Sex ledamöter bör tilldelas den kommun där den kärntekniska anläggningen är belägen, 3 ledamöter ska vara från övriga kommuner som omfattas av den yttre beredskapszonen (25 km).

SSM:s, länsstyrelsernas representanter, berörda räddningstjänster och regioners engagemang är viktig. Olika lokala ideella organisationer kan bjudas in att delta vid öppna möten med nämnderna.

Nämnderna bör benämnas lokal insynsnämnd. Antalet ledamöter bör vara maximalt nio, och ersättare bör inte utses.

Finansieringen behöver ses över för att säkerställa att respektive kärnteknisk tillståndshavare belastas med rätt tillsynsavgift.

Ärendets beredning

Beslut i detta ärende har fattats, efter föredragning i Kärnavfallsrådet, av rådets ordförande.

Ärendet har beretts av Kärnavfallsrådets kansli med biträde av rådets sakkunnige Ingvar Persson.

Carl-Reinhold Bråkenhielm

Ordförande i Kärnavfallsrådet